

**Nader ecologisch onderzoek
incl. quickscan Wet natuurbescherming**

3 scholen in Kamerik

Rapportnummer: 20161180/rap01 versie
Status rapport: 1
Datum rapport: 8 november 2017

Auteur: [naam]
Projectleider: [naam]
Kwaliteitscontrole: [naam]

Opdrachtgever: Gemeente Woerden
t.a.v. dhr. [naam]
Postbus 45
3440 AA WOERDEN

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel	1
1.3 Leeswijzer	1
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	2
2.1 Huidige situatie	2
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	4
3 METHODE.....	5
3.1 Inleiding.....	5
3.2 Literatuuronderzoek	5
3.3 Veldbezoeken	5
3.4 Huismus	6
3.5 Vleermuizen	6
4 RESULTATEN	7
4.1 Quickscan	7
4.2 Huismus	8
4.3 Vleermuizen	9
4.3.1 Verblijfplaatsen.....	9
4.3.2 Foerageergebieden	9
4.3.3 Vliegroutes	10
4.3.4 Cumulatieve effecten.....	11
4.4 Overige soorten	12
4.5 Samenvatting	12
5 EFFECTANALYSE EN MITIGERENDE MAATREGELEN	13
5.1 Huismus	13
5.2 Vleermuizen	13
5.2.1 Binnen plangebied aanwezig	13
5.2.2 Effecten	13
5.2.3 Mitigerende maatregelen.....	14
5.3 Rugstreppadden	15
5.3.1 Binnen plangebied aanwezig	15
5.3.2 Effecten	15
5.3.3 Mitigerende maatregelen.....	15
5.4 Ontheffingsaanvraag.....	16
5.5 Zorgplicht	17
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Woerden heeft het voornemen om drie scholen in Kamerik te slopen. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een ecologisch onderzoek uitgevoerd. Omdat van tevoren al duidelijk was dat in de schoolgebouwen vleermuizenverblijfplaatsen en/of huismusnesten aanwezig kunnen zijn, is hier aanvullend onderzoek naar uitgevoerd.

Gelijktijdig met het nader onderzoek is een ecologische quickscan uitgevoerd. Omdat op voorhand wordt verwacht dat (enkel) verblijfplaatsen van huismus en vleermuizen in het plangebied aanwezig kunnen zijn, richt de quickscan zich voornamelijk op literatuuronderzoek en een veldbezoek. De bevindingen zijn in deze rapportage verwerkt.

1.2 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt. Daarbij wordt bepaald welke beschermde soorten in het plangebied voor kunnen komen, en voor welke soorten effecten op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, zodat nader onderzoek nodig is.

Het doel van het nader onderzoek is het bepalen van de aan- of afwezigheid van huismus en gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied. Indien de soorten aanwezig zijn bepalen wij ook de functie(s) van het plangebied en hoeveel dieren van de soorten voorkomen. Tevens adviseren wij welke mitigerende maatregelen nodig zijn en of het noodzakelijk is een ontheffing op de Wet natuurbescherming aan te vragen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied gegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de onderzoeksmethode uitgewerkt. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 5 bepalen wij de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de aangetroffen soorten. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. Tevens wordt besproken of en zo ja, een ontheffing op de Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd. In hoofdstuk 6 wordt een korte conclusie weergegeven.

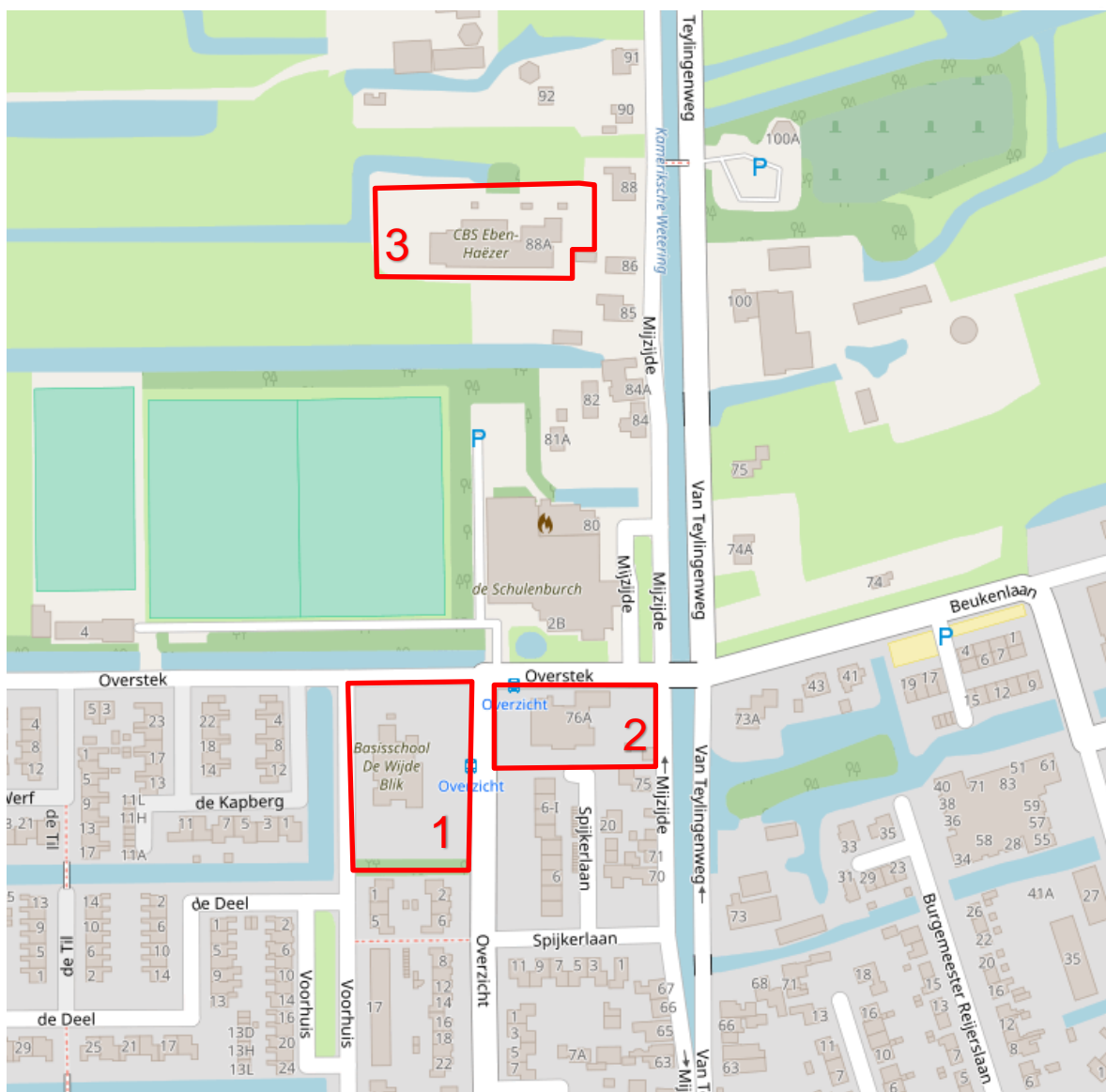
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Huidige situatie

Het plangebied omvat drie scholen in de bebouwde kom van Kamerik met de volgende adressen:

- De Wijde Blik aan de Overstek 1;
- De Wijde Blik aan de Mijzijde 76A;
- Eben Haëzer aan de Mijzijde 88A.

De drie scholen liggen op korte afstand van elkaar aan de noordkant van Kamerik. De twee vestigingen van De Wijde Blik (de onderbouw en bovenbouw hebben hun eigen gebouw) liggen tegenover elkaar met rondom bebouwing. De Eben Haëzer maakt deel uit van de lintbebouwing aan de Mijzijde langs het water en grenst met de achterzijde aan het open poldergebied (Het Groene Hart).

Figuur 2-1. Ligging plangebieden van de drie scholen namelijk: De Wijde Blik Overstek (1), de Wijde Blik Mijzijde (2) en de Eben Haëzer (3).

De Wijde Blik Overstek is een langwerpig schoolgebouw en aan drie kanten ingeklemd tussen wegen. Het schoolplein is vooral aan de noord- en zuidkant gelegen; aan de oostkant is een smalle strook verhard. Tussen de school en de wegen Overzicht (oostkant) en Voorhuis (westkant) liggen groenstroken van gras en/of bosschages. Aan de zuidkant van het plangebied is een groenstrook met gras en een bomenrij, waarachter de bebouwing weer begint. Dit plangebied is relatief open.

Figuur 2-2. Foto-impressie plangebied De Wijde Blik aan de Overstek. Links: achterzijde van de school met schoolplein gezien vanaf de Overzicht (vanuit zuidoostelijke richting) en rechts: voorkant van de school met fietsenstalling, gezien vanaf de Overstek (vanuit noordelijke richting).

De Wijde Blik Mijzijde is een compacte school met verschillende bouwdelen die elk een afzonderlijk steil pannendak hebben. De school is rondom afgezet met gele trespa beplating. Rondom heeft de school open stootvoegen, die echter grotendeels bij de verlichtingspunten zitten. Het schoolplein bevindt zich vooral aan de oost- en zuidzijde; aan de voorzijde (oostzijde) is een zeer grote open zandbak aanwezig. Aan de noordkant grenst de school direct aan de straat, aan de westzijde is tussen de Overzicht en de school een groenstrook met bomen en een watergang aanwezig.

Figuur 2-3. Foto-impressie plangebied De Wijde Blik aan de Mijzijde, gezien vanaf het schoolplein aan de oostzijde.

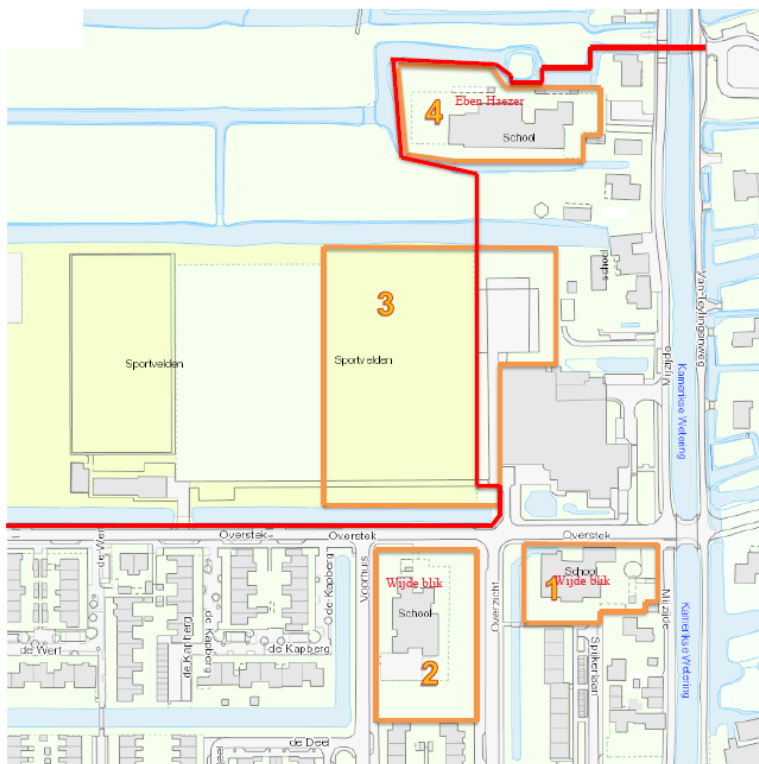
De Eben Haëzer is een zeer grote school met verschillende verspringen in de gevellijn. De verschillende bouwdelen hebben elk een afzonderlijk schuin pannendak. Op verschillende locaties heeft de school open stootvoegen. Aan de west- en zuidzijde loopt een watergang en rondom heeft de school (buiten de hekken) groenzones met struiken en/of gras en een (school?) moestuin. Op de voorzijde van het schoolplein zijn enkele speeltoestellen aanwezig, waaronder een grote open zandbak.

Figuur 2-4. Foto-impressie plangebied Eben Haëzer. Links: voorzijde van de school, gezien vanaf de ingang aan de Mijzijde (vanuit oostelijke richting), rechts: fietsenstalling en schoolplein aan de noordkant van de school (vanuit oostelijke richting).

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

In Kamerik wordt ter plaatse van het sportveld (locatie 3 in figuur 2-5) een nieuwe school gebouwd waarin de drie huidige scholen onderdak vinden. De drie scholgebouwen worden in de toekomst gesloopt. Voor de bouwactiviteiten op het sportveld is een separaat ecologisch onderzoek uitgevoerd en gerapporteerd (ATKB, rapport 20161367/rap01 versie 1, d.d. 5 oktober 2017).

Figuur 2-5. Voorgenomen werkzaamheden. De drie scholen (genummerd 1, 2 en 4) worden samen ondergebracht in een nieuw te bouwen school ter plaatse van een deel van de sportvelden (nummer 3). De rode lijn is de zogenaamde rode contour (voor ons onderzoek niet van belang).

3 METHODE

3.1 Inleiding

Omdat op voorhand duidelijk was dat de gebouwen door de bouwwijze geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van huismus, is direct het nader onderzoek naar deze soorten ingezet. Het nader onderzoek bestaat uit een aantal gerichte onderzoeksrondes. Daarnaast is gelijktijdig een ecologische quickscan uitgevoerd, om te bepalen of er nog meer beschermde soorten in het plangebied worden verwacht. De quickscan bestaat uit literatuuronderzoek en een veldbezoek, dat voorafgaand aan een van de gerichte veldbezoeken is uitgevoerd.

3.2 Literatuuronderzoek

Voor de quickscan is het literatuuronderzoek uitgevoerd; het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is de bebouwde kom van Kamerik (waarbinnen het plangebied valt) inclusief circa 3 kilometer polder rondom Kamerik als zoekgebied gebruikt.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldbezoeken

In de paragrafen 3.4 en 3.5 beschrijven we per soortgroep de uitgevoerde methodiek voor de veldbezoeken. Daarbij worden ook eventuele uitzonderingen op de standaard onderzoeksmethoden verantwoord. In tabel 3-1 vindt u een samenvatting van het uitgevoerde veldwerk.

Tabel 3-1. Weerdata en overige gegevens van de vleermuisonderzoeken.

Datum	Tijd	Zon op/ onder	Weers omstandigheden	Deelgebied	Onderzoek gericht op
14 april 2017	09:00 – 11:30	06:45	9, WZW3, droog, bewolkt	alle	huismus, quickscan
5 mei 2017	08:00 – 10:00	06:03	9°C, NO3, droog, geheel bewolk	alle	Huisumus, quickscan
22 mei 2017	22:15 – 00:30	21:39	18°C, NO1, half bewolkt, droog	DWB - Mijzijde	Vleermuizen: kraam- en zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
29 mei 2017	21:30 – 23:45	21:46	24°C, NO2, bewolkt, droog	Eben Haëzer	Vleermuizen: kraam- en zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
30 mei 2017	21:30 – 23:45	21:49	18°C, W3, bewolkt, droog	DWB: Overstek	Vleermuizen: kraam- en zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
4 juni 2017	03:20 – 05:30	05:25	17°C, O1, half bewolkt, droog	alle	vleermuizen: kraam- en zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied. Quickscan
21 augustus 2017	23:00 – 01:00	20:52	15°C, O1, half bewolkt, droog	alle	vleermuizen: paar- en zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
11 september 2017	22:00 – 0:00	20:05	12°C, ZW3, half bewolkt, droog met enkele buitjes	alle	vleermuizen: paar- en zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied

3.4 Huismus

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd conform de soortenstandaard voor huismus (versie 2.0, december 2014). In 2 gerichte veldbezoeken in de ochtend is gelet op activiteit van huismus (zoals foerageren, schuilen) en nest-indicerend gedrag van mussen, zoals zingen, vervoeren van veertjes en ander nestmateriaal, vervoeren van voedsel voor de jongen, het gepiep van jongen al dan niet in combinatie met het verdwijnen van volwassen dieren in potentiële nestplekken. Daarbij is ook de omgeving meegenomen om te zien of deze voldoet aan andere habitateisen, zoals stofbaden, schuilmogelijkheden en foerageergebied. Zie tabel 3-1 voor de onderzoeksdata.

Volgens de soortenstandaard dient de afwezigheid bepaald te worden met 2 gerichte inventarisaties in de periode 1 april t/m 15 mei met een tussentijd van 10 dagen. In het nader onderzoek zijn twee gerichte inventarisaties uitgevoerd binnen de vereiste periode, met een tussentijd van 10 dagen. Met de gedane onderzoeksinspanning is voldaan aan de soortenstandaard (nu Kennisdocument, maar de eisen qua onderzoek zijn gelijk gebleven).

3.5 Vleermuizen

Veldonderzoek

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017). Dit is een door de Gegevens Autoriteit Natuur (GaN) en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. ATKB is als lid aangesloten bij het NGB. Het vleermuisprotocol geeft aan dat meerdere onderzoeksrondes nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. De bezoeken moeten worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen april en oktober.

Voor het project zijn 4 onderzoeksrondes uitgevoerd in de periode mei t/m september 2017. In tabel 3-1 zijn de onderzoeksrondes weergegeven.

Er is voldaan aan de verplichte onderzoeksinspanning door twee bezoeken in de kraamperiode uit te voeren (15 mei – 15 juli) met een tussenperiode van 30 dagen (optimaal, protocol 2017), en twee onderzoeken in de paarperiode (15 augustus – 1 oktober) met een tussenperiode van tenminste 20 dagen (optimaal, protocol 2017). Hiermee wordt ook voldaan aan de eisen voor zomerverblijfplaatsen (2 veldbezoeken in de periode 15 april – 15 oktober met een tussenperiode van 20 dagen, waarvan ten minste 1 in de ochtend en 1 in de kraamperiode) en foerageergebieden en vliegroutes (voor beide geldt: 2 veldbezoeken in de periode 15 april – 15 oktober, waarvan 1 in de kraamperiode en een tussenperiode van 8 weken).

Het onderzoek is uitgevoerd met 2 personen in de zomeravondronde, waarbij per school een afzonderlijk bezoek is gebracht (22, 29 en 30 mei). De overige 3 rondes zijn uitgevoerd met 3 personen waarbij alle scholen tegelijkertijd zijn onderzocht. Het plangebied is relatief overzichtelijk doordat de afzonderlijke deelgebieden (de scholen) beperkt van omvang zijn en goed te overzien. Zodoende is de personele inzet voldoende geweest conform de eisen van het protocol.

Daarmee is voldoende inspanning gepleegd conform protocol om een compleet beeld van vleermuis verblijfplaatsen en andere functies te verkrijgen.

Technische methode

Met behulp van een batdetector van het type Pettersson D240x of gelijkwaardig en zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden van vleermuizen om in hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden.

Gekoppeld aan de batdetector kunnen met behulp van een opnameapparaat (Edirol R-09HR) opnames gemaakt van in het veld moeilijk te determineren soorten. Vleermuisgeluiden van de groep *Myotis* zijn meestal lastiger in het veld te herkennen, maar ook andere vleermuisgeluiden kunnen anders klinken dan gebruikelijk voor de soort. Deze geluiden worden opgenomen en achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd waarbij de soorten waar mogelijk op naam worden gebracht.

4 RESULTATEN

4.1 Quickscan

Literatuuronderzoek

Uit de NDFF blijkt dat binnen het zoekgebied diverse beschermde zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, libellen voorkomen. Het overgrote merendeel van deze soorten is enkel in het buitengebied (polder, Groene Hart) waargenomen. Enkele relevante beschermde soorten die in het zoekgebied zijn aangetroffen zijn;

- Bosmuis
- Bunzing
- Egel
- Hermelijn
- Haas
- Vos
- Konijn
- Baardvleermuis (winterslaap – locatie onbekend, onder embargo)
- Gewone dwergvleermuis
- Heikikker
- Rugstreepad
- Meerkikker
- Kleine watersalamander
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Groene glazenmaker

De meeste soorten die zijn aangetroffen zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar wanneer negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden worden verwacht, hoeft voor deze soorten geen ontheffing op de wet aangevraagd te worden, vanwege een provinciale verordening. Deze vrijstelling geldt voor o.a. de aangetroffen soorten bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, konijn en vos.

Binnen de bebouwde kom zijn vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Daarnaast zijn in de bebouwde kom en in het buitengebied meer dan 60 soorten algemene broedvogels van stedelijk groen en polderlandschap. Enkele relevante beschermde soorten die in het zoekgebied zijn aangetroffen zijn:

- Huismus
- Gierzwaluw
- Boerenzwaluw
- Huiszwaluw
- Ekster
- Blauwe reiger
- Groene specht
- Grote bonte specht
- Heggenmus
- Kleine karekiet
- Kuifeend
- Ooievaar
- Purperreiger
- Ransuil
- Rietzanger
- Zomertaling
- Zwarte kraai

De nestplekken van huismus, gierzwaluw, ooievaar en ransuil zijn jaarrond beschermd. De nesten van blauwe reiger, boerenzwaluw, ekster, groene specht, grote bonte specht en zwarte kraai zijn niet jaarrond beschermd, tenzij ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

Voor de polders Zegveld-Kockingen-Kamerik heeft bureau Viridis in een uitgebreide flora- en faunakartering uitgevoerd¹. Dit onderzoek maakt deel uit van een langlopende monitoring van natuurwaarden in de provincie Utrecht. Uit dit onderzoek blijkt dat in de omgeving van Kamerik o.a. de beschermde en zeldzame soorten krabbenscheer, rugstreeppad, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, argusvlinder, kleine vuurvlinder, veenmol en haas. De heikikker werd op verspreid over diverse locaties op grotere afstand (minimaal 10 km) van Kamerik aangetroffen. De groene glazenmaker is op een groot aantal locaties aangetroffen, maar niet in de nabijheid van Kamerik. Daarbij moet worden opgemerkt dat een groot oppervlakte aan percelen ten westen en noordwesten van Kamerik niet zijn onderzocht omdat de toegang werd geweigerd.

Voor het treffen van energetische verbetermaatregelen voor woningen aan de Burgemeester Brediusstraat in Kamerik is een ontheffing afgegeven door RVO² voor het vernietigen van nesten van gierzwaluw en huismus en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Alhoewel het onderzoeksrapport niet openbaar toegankelijk is, kunnen we hieruit concluderen dat de genoemde soorten in de Brediusstraat nestelen/verblijven.

Veldbezoek

Tijdens de veldbezoeken is geconcludeerd dat het plangebieden (alle drie scholen) geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen door de aanwezigheid van pannendaken, daklijsten, trespa-beplating en spouwmuren, die bereikbaar zijn via open stootvoegen. Door de aanwezigheid van de pannendaken zijn de scholen Eben Haëzer en De Wijde Blik aan de Mijzijde geschikt als mogelijke nestlocatie voor huismussen.

De bomen binnen het plangebied zijn ongeschikt voor boombewonende vleermuizen (o.a. baardvleermuis) en vogels die broeden in holten, door het ontbreken van holten en scheuren, zoals spechten en uilen. Ook zijn er geen andere nestlocaties (zoals horsten en andere blijvende nestconstructies) van de (mogelijk) jaarrond beschermde vogels ekster, blauwe reiger, ooievaar, purperreiger, ransuil en zwarte kraai binnen het plangebied aanwezig.

De daken binnen het plangebied zijn niet steil genoeg voor (uitvliegende) gierzwaluwen. Ook de overige uitvliegmogelijkheden, zoals bijvoorbeeld kopgevels met kantpannen, zijn niet geschikt omdat de uitvliegmogelijkheden te laag bij de grond zijn.

Binnen het plangebied is geen water aanwezig; wel zijn rondom het plangebied watergangen aanwezig. Ook ligt het plangebied op korte afstand van het poldergebied met talloze watergangen. De watergangen in de bebouwde kom (direct grenzend aan de twee scholen van De Wijde Blik) zijn niet geschikt voor zwaar beschermde amfibieën; mogelijk is de Mijzijde zelf geschikt voor groene glazenmaker. De watergangen in de polder zijn geschikt voor alle genoemde soorten.

Rondom de scholen staan op enkele locaties bomen en struiken, die geschikt zijn als broedplek voor algemene vogels als heggemus, winterkoning en merel.

4.2 Huismus

Binnen het plangebied zijn geen nesten van huismus aangetroffen. Er zijn ook geen aanwijzingen dat er broedende huismussen binnen het plangebied aanwezig zijn (bijvoorbeeld dieren die nestmateriaal zoeken etc.). Binnen het plangebied zijn geen mussen aangetroffen, die gebruik maakten van de groenstructuren.

¹ Resultaten flora- en faunakartering 2014 Zegveld-Kamerik-Kockingen. Ecologisch adviesbureau Viridis, d.d. 04-05-2015.

² RVO, referentie FF/75C/2016/0721 met kenmerk 5190018636014, d.d. 9 juni 2017

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Verblijfplaatsen

Zomerverblijven

Binnen het plangebied zijn geen zomer- en/of kraamverblijven van gebouwbewonende vleermuizen aangetroffen.

Tijdens de ochtendronde hebben we waargenomen dat op alle drie locaties tot vlak voor zonsopkomst enkele gewone dwergvleermuizen foerageerden. Deze vertrokken vlak voor zonsopkomst (rond 04:45) allemaal richting het zuiden (het dorp in).

Paarverblijven

Binnen het plangebied is één paarterritorium van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Omdat gewone dwergvleermuizen hun paarroepen tijdens de vlucht roepen, is de exacte locatie van het paarverblijf meestal niet goed vast te stellen. Op basis van het 'zwaartepunt' van de roepen, kan soms wel een beste inschatting gemaakt worden van waar het paarverblijf zich bevindt.

Bij de Eben Haëzer school is een paarterritorium van gewone dwergvleermuis aanwezig. Het zwaartepunt van het paarterritorium ligt aan de voorzijde (oostzijde) van het pand, grenzend aan de speelplaats.

In één van de wilgen aan de noordrand van het schoolplein van de Eben Haëzer is een paarverblijf van ruige dwergvleermuis aanwezig.

Het zuidelijke speelplein van De Wijde Blik – Overstek maakt deel uit van een paarterritorium van een gewone dwergvleermuis. Wij hebben deze vleermuis tijdens beide inventarisaties naar paarverblijven gezien en gehoord op het open terrein tussen de school en de woningen aan de Overzicht (nummer 2-6), waar het schoolplein deel van uitmaakt. Het zwaartepunt van het paarterritorium ligt tegen de bomenrij langs de woningen. Tijdens de laatste inventarisatie vloog deze vleermuis tijdens een regenbui in bij Overzicht 2. Daaruit concluderen wij dat het schoolplein onderdeel uitmaakt van het territorium, maar het verblijf zelf buiten het plangebied ligt.

Daarnaast zijn paarverblijven van ruige dwergvleermuis vastgesteld op De Kapberg 6 en 11B.

Er zijn, zowel binnen als buiten het plangebied, geen verblijven van andere soorten waargenomen.

4.3.2 Foerageergebieden

Tijdens de zomerbezoeken hebben we waargenomen dat het schoolplein van de Eben Haëzer en de groenstrook aan de zuidkant van de Eben Haëzer, de groenstroken rondom De Wijde Blik – Overstek evenals de groenstrook aan de westkant van De Wijde Blik – Mijzijde gebruikt worden als foerageergebied door gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen. Op elk van deze locaties hebben wij 1 tot 3 dieren gelijktijdig zien foerageren. Het gebruik van het foerageergebied nam af in de loop van het seizoen; in de derde en vierde ronde hebben we hier slechts af en toe een gewone dwergvleermuis gehoord.

Er zijn geen andere soorten vleermuizen foeragerend binnen het plangebied gehoord en/of gezien.

Het foerageergebied binnen het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor de lokale populatie (gewone dwerg- en ruige dwerg-)vleermuizen. Het plangebied wordt slechts een deel van het jaar door lage aantallen gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuizen gebruikt om te foerageren.

Beide soorten dwergvleermuizen gaan zeer flexibel om met het gebruik van de omgeving. In de omgeving van het plangebied zijn veel gelijkwaardige locaties aanwezig waar dwergvleermuizen kunnen foerageren, o.a. boven en langs alle watergangen in Kamerik. Er zijn tijdens de inventarisaties ook foeragerende vleermuizen (waaronder gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis) waargenomen op overige watergangen, bijvoorbeeld aan De Voorhuis, De Hoeve, etc.

De watergangen die grenzen aan het plangebied, zoals bij de Overstek, Overzicht en langs de Eben Haëzer vallen buiten eventuele sloopwerkzaamheden die het gevolg zijn van de toekomstige leegstand van de scholen. Kortom: de watergangen blijven intact en daarmee blijft het foerageergebied intact. Eventueel kan het voedselaanbod verminderen doordat de (groen)situatie langs de watergangen wordt gewijzigd (door bijvoorbeeld rooien en/of kappen van bomen en struiken). Eventuele negatieve effecten hiervan worden opgevangen doordat er afdoende vergelijkbare foerageergebieden aanwezig zijn (zie vorige paragraaf).

4.3.3 Vliegroutes

Gedurende de zomerronde hebben we waargenomen dat tot maximaal 8 gewone dwergvleermuizen en enkele laatvliegers de weg Overzicht (en de watergangen daarlangs) gebruiken als vliegroute vanuit het dorp richting het buitengebied. Enkele gewone dwergvleermuizen haken ter hoogte van De Wijde Blik – Mijzijde aan op deze route, door vanaf de Spijkerlaan schuin over de school richting deze route te vliegen. De vleermuizen steken de Overstek diffuus over nabij de sportvelden en links en rechts van de Schulenburg. Ze gebruiken daarbij de grote wilg voor de Schulenburg als oriëntatiepunt.

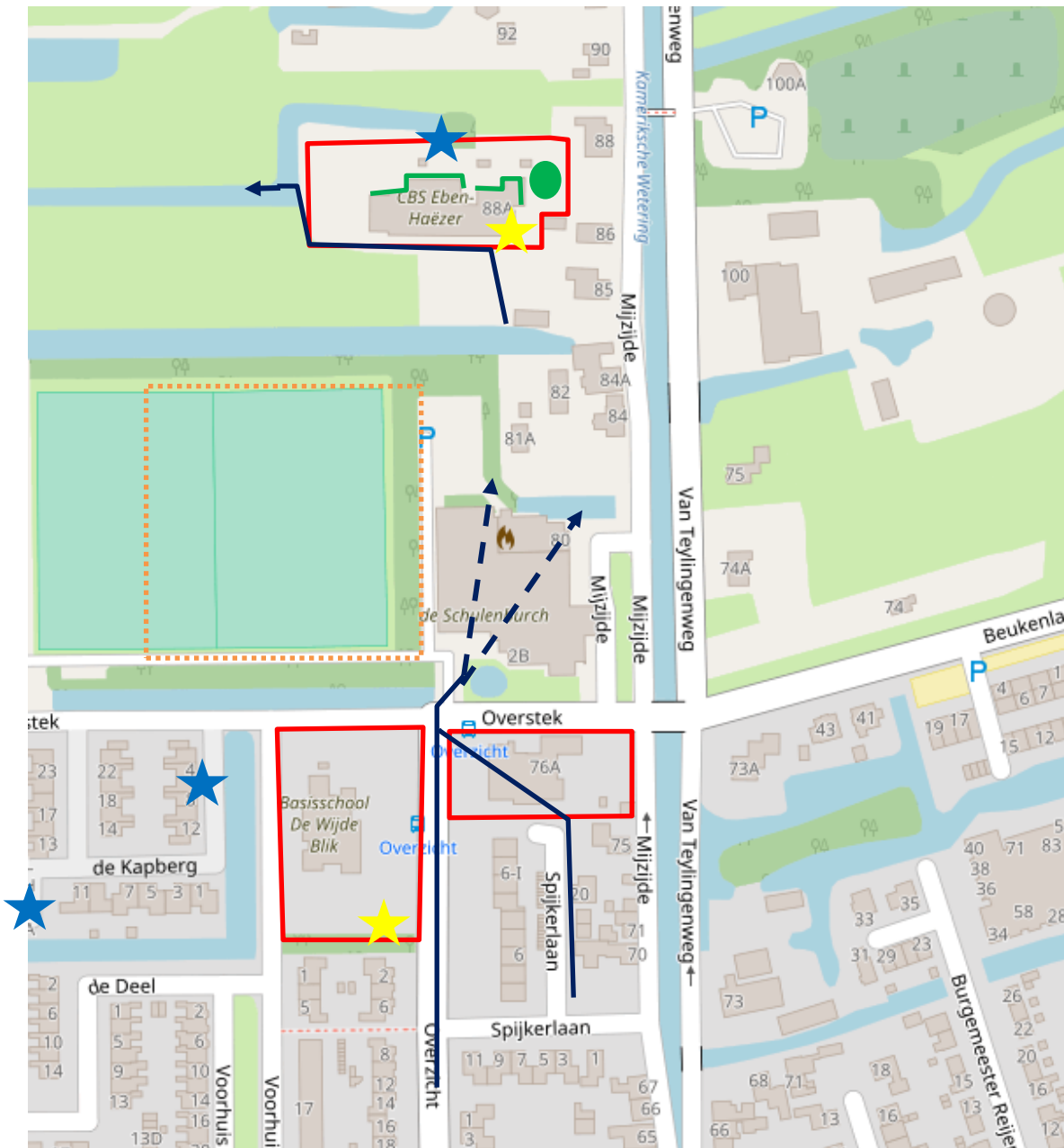
De strook aan de zuidzijde van de Eben Haëzer bestaat uit een graslandje langs een watergang, waaraan enkele knotwilgen staan. Deze strook werd tijdens de zomeravondronde door circa 10 gewone dwergvleermuizen en circa 4 laatvliegers gebruikt als vliegroute vanaf het zuiden richting het westen (richting het open gebied). Mogelijk sluit deze route aan op de route vanaf de Overzicht en betreft het één vliegroute.

Deze vliegroute(s) liggen direct grenzend aan het plangebied.

De beide routes betreffen essentiële vliegroutes gezien het aantal vleermuizen dat hier gebruik van maakt op een avond. Echter, gezien de overige mogelijkheden die de straten- en groenstructuur van Kamerik biedt, zijn er voldoende volwaardige alternatieve vliegroutes voor de vleermuizen. De straat Voorhuis loopt evenwijdig aan de Overzicht en biedt een gelijkwaardige stratenstructuur, met meer groen en minder openheid langs de straat. Ook overige straten kunnen een dergelijke functie overnemen. Ook de route zuidelijk van de Eben Haëzer heeft diverse vervangende mogelijkheden, bijvoorbeeld langs de watergang ten noorden van de sportvelden, langs de watergang ten noorden van de Eben Haëzer en diverse andere doorsteken door de lintbebouwing. Mogelijk gebruiken de vleermuizen de aangetroffen vliegroutes voornamelijk omdat ze het beste aansluiten op de kolonieplekken en niet vanwege bijzondere geschiktheid. Ondanks deze twijfel over de 'toekenning' van de term essentiële vliegroute, behandelen we deze wel als zodanig in de effectanalyse.

Binnen het plangebied is geen sprake van vliegroutes. Het plangebied De Wijde Blik – Mijzijde maakt deel uit van een diffuse doorsteek vanaf de Spijkerlaan naar de vliegroute aan de Overzicht. Deze route is niet essentieel, aangezien de vleermuizen verspreid over het plangebied (en mogelijk ook daarbuiten) 'oversteken' en daarbij geen duidelijke structuur gebruiken.

Daarnaast zijn tijdens de zomerrondes ook overvliegende rosse vleermuizen gehoord. Deze vliegen op grote hoogte en hebben geen binding met het plangebied.

Figuur 4-1. Samenvatting van de resultaten. Blauwe ster: paarverblijf ruige dwergvleermuis, gele ster; zwaartepunt paarterritorium gewone dwergvleermuis, blauwe lijn; vliegroute gewone dwergvleermuis en laatvlieger, groene lijn en cirkel: verblijfplaatsen van rugstreppad. Het gebied dat is aangeduid met het oranje-gestippelde kader betreft de globale ligging van het nieuwe schoolgebouw. (bron ondergrond: Open Street Map).

4.3.4 Cumulatieve effecten

Het vervangende schoolgebouw wordt gebouwd op een deel van de sportvelden. Dit gebied ligt globaal tussen de scholen De Wijde Blik – Overstek en de Eben Haëzer, ten westen van de Schulenburch (zie ook figuur 4-1).

Voor dit project is in 2017 ook nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (ATKB, rapport 20161367/rap01 versie 1, d.d. 5 oktober 2017). Uit dit onderzoek is geconcludeerd dat er de watergang ten noorden van de sportvelden en de groenstrook ten oosten van de sportvelden als vliegroute gebruikt worden door diverse soorten vleermuizen. De vliegroute langs de watergang blijft in zijn geheel behouden en functioneel. De vliegroute langs de oostelijke groenstrook, die verdwijnt, wordt overgenomen door (het groen langs) de nieuwe school en/of de Schulenburch.

De planning van dit project is nog niet bekend, maar de bouw van de nieuwe school zal logischerwijs voorafgaan aan de sloop van de drie scholen.

4.4 Overige soorten

Rugstreepd

Tijdens drie inventarisaties hebben we rondom de Eben Haëzer school grote aantallen subadulte rugstreepdaden waargenomen. Op 29 mei hebben we op het schoolplein minimaal 36 dieren geteld, op 3 juli 25-30 dieren en op 21 augustus waren nog minimaal 20 dieren aanwezig. Deze subadulte rugstreepdaden kruipen over het schoolplein op weg naar hun schuilplek, die ze vinden in het zand van de zandbak en in kieren langs het schoolgebouw. De school en de zandbak functioneren als dag- en winterverblijf. Tijdens alle inventarisaties hebben we grote aantallen rugstreepdaden uit straatkolken (afvoer van regenwater) op het schoolplein gered.

Gelijktijdig hebben we tijdens de zomerrondes grote aantallen roepende adulte rugstreepdaden gehoord (kooractiviteit), die zich globaal ten noordwesten van het plangebied, in het polderlandschap bevinden. Het polderlandschap bevat derhalve voortplantingshabitat.

Binnen het plangebied is geen geschikt voortplantingswater aanwezig is. In de watergangen rond de Eben Haëzer is geen kooractiviteit van rugstreepdaden geconstateerd.

Zeer waarschijnlijk komen de rugstreepdaden via de slootkanten vanuit het voortplantingshabitat het terrein rondom de Eben Haëzer op. Rondom de school is een strook met struiken met rommelhoekjes, stapels stenen en groenafval aanwezig en aan de noordzijde van het schoolplein is ook een schooltuin aanwezig. Deze rustige, rommelige groene zone rondom functioneert mogelijk ook als foerageer- en winterverblijfplaats van subadulte en adulte rugstreepdaden. Tijdens de inventarisaties is ook in deze groenzone gericht gezocht met zaklampen naar rugstreepdaden; deze hebben we hier niet gevonden.

Tijdens de inventarisaties hebben we slechts één keer een rugstreepdaden in een straatkolk op het schoolplein van De Wijde Blik – Overstek gevonden. Deze delen van het plangebied maken geen deel uit van het vaste leefgebied van de rugstreepdaden.

Bruine kikker en gewone pad

In de groenstrook rondom de Eben Haëzer zijn ook enkele gewone padden en een juveniele bruine kikker aangetroffen.

4.5 Samenvatting

Binnen het plangebied zijn de volgende beschermde waarden aanwezig

- 1 paarverblijf van gewone dwergvleermuis
- 1 paarverblijf van ruige dwergvleermuis (in wilg)
- diffuse (niet essentiële) vliegroute van gewone dwergvleermuis
- verblijfplaatsen (dagschuilplekken en winterverblijven) van rugstreepdaden
- foerageergebied van rugstreepdaden

Direct grenzend aan het plangebied zijn twee essentiële vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen.

5 EFFECTANALYSE EN MITIGERENDE MAATREGELEN

5.1 Huismus

Binnen het plangebied zijn geen nestelende huismussen aangetroffen. De groenstructuren in het plangebied vormen geen essentiële onderdelen van het leefgebied van huismus in Kamerik. De geplande werkzaamheden hebben dan ook geen negatieve effecten op de huismus. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden.

5.2 Vleermuizen

5.2.1 Binnen plangebied aanwezig

Binnen het plangebied zijn een paarterritorium van gewone dwergvleermuis en een paarverblijf van ruige dwergvleermuis aanwezig. Daarnaast is binnen het plangebied ook een diffuse niet-essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis aanwezig. Grenzend aan het plangebied zijn twee essentiële vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen.

Verblijven

Het paarverblijf van de gewone dwergvleermuis bevindt zich aan de voorzijde in de school Eben Haëzer. We hebben niet kunnen vaststellen of het verblijf zich in de spouwmuur, achter de daklijst of onder het pannendak bevindt. Het paarverblijf van de ruige dwergvleermuis bevindt zich in een wilg, aan de noordrand van het schoolplein van de Eben Haëzer.

Vliegroutes

Een vliegroute loopt langs de zuidelijke kant van de Eben Haëzer. De belangrijkste onderdelen van deze vliegroute zijn de zuidelijke watergang en de wilgenrij hierlangs.

Een andere vliegroute loopt via de Overzicht; de vleermuizen steken vanaf hierbij de Overstek diffuus over nabij de sportvelden en links en rechts van de Schulenburg. Onderdeel van deze route is een aantakingsroute die diffuus over het terrein van De Wijde Blik – Mijzijde loopt. De belangrijkste onderdelen van deze is de stratenstructuur waarbij de aanliggende woningen en watergangen de gelijkende elementen vormen, in combinatie met de grote wilg voor de Schulenburg als oriëntatiepunt.

De diffuse vliegroute vanaf de Spijkerlaan naar de Overzicht loopt over een deel van het plangebied De Wijde Blik – Mijzijde, maar is niet gebonden aan specifieke elementen uit het plangebied.

Werkzaamheden

De werkzaamheden omvatten de sloop van de drie schoolgebouwen. Bij de herontwikkeling (of mogelijk al ten tijde van de sloop) zal het groen rondom de Eben Haëzer, waar de wilg met het paarverblijf en de wilgenrij van de vliegroute onderdeel van uitmaakt, worden gerooid.

De watergangen rondom de scholen blijven behouden en de stratenstructuur blijft intact. Voor zover bekend blijven de grote wilgen langs de Overstek en Overzicht behouden. Wel worden de bosschages en bomen langs de Overstek en Overzicht gerooid, voor zover deze deel uitmaken van het plangebied.

5.2.2 Effecten

Verblijven

Bij de bovengenoemde werkzaamheden is het niet mogelijk om de vleermuisverblijven in de school en in de wilg te ontzien. Alle verblijven gaan door de werkzaamheden verloren. Zodoende wordt bij de genoemde onderdelen van het werk artikel 3.5 lid 4 (beschadigen en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen) van de Wet natuurbescherming overtreden.

Vliegroutes

Bij de bovengenoemde werkzaamheden blijven de essentiële vliegroute langs de Overzicht en de niet-essentiële diffuse vliegroute over De Wijde Blik – Mijzijde intact, aangezien er geen essentiële onderdelen van de vliegroutes worden verwijderd. Bij de sloop wordt wel enig groen langs de scholen verwijderd, maar dit heeft geen negatieve effecten op het gebruik van de vliegroute aangezien de geleidende elementen behouden blijven.

Bij de voorgenomen werkzaamheden kan de vliegroute langs de Eben Haëzer negatieve effecten ondervinden wanneer de wilgen langs de watergang worden gerooid. Door het verdwijnen van luwte (de wilgen) kan de vliegroute minder aantrekkelijk worden voor vleermuizen om te gebruiken. Een deel van de route ligt echter al in meer open gebied. Tevens blijft het belangrijkste element van de vliegroute, de watergang zelf, intact. Daarom kan de vliegroute ook na de sloop gebruikt blijven als vliegroute.

Wij verwachten geen negatieve effecten op de populatie gewone dwergvleermuizen omdat de route gebruikt kan blijven en er binnen korte afstand meerdere alternatieve routes zijn die vleermuizen ook kunnen gebruiken.

Alle vliegroutes in en nabij het plangebied blijven ondanks de werkzaamheden intact. Zodoende wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Overig

Daarnaast kunnen de genoemde werkzaamheden leiden tot het doden van vleermuizen en tot het (opzettelijk) verstoren van vleermuizen tijdens de werkzaamheden. Dit leidt tot een overtreding van artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) en artikel 3.5 lid 2 (opzettelijke verstoring van dieren) van de Wet natuurbescherming.

5.2.3 Mitigerende maatregelen

Het doden en verwonden en het opzettelijke verstoren van vleermuizen kan worden voorkomen door de onderstaande voorzorgsmaatregelen te treffen:

- voorkomen dat vleermuizen ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn in de school Eben Haëzer, door:
 - de school vooraf ongeschikt te maken voor vleermuizen;
 - het ongeschikt maken dient minimaal 3 dagen voorafgaand aan het werk toegepast te worden;
 - indien de sloop in de periode begin november – eind maart (de winterslaaperperiode van vleermuizen) wordt uitgevoerd, dient deze voor half november ongeschikt gemaakt te worden;
 - een ecooloog controleert na/bij het ongeschikt maken of de gekozen methode afdoende is om vleermuizen uit te sluiten;
- voorkomen dat de vleermuizen ten tijde van de werkzaamheden in de wilg nabij de Eben Haëzer aanwezig zijn door:
 - de boom (bij voorkeur alle groen) te rooien in de periode april – half augustus (buiten de paarperiode);
 - indien de kap in de periode augustus – april moet plaatsvinden, dient voorafgaand een controle op vleermuizen uitgevoerd te worden;
- de aannemer legt bovenstaande activiteiten vast in een logboek (bijvoorbeeld in het dagrapport), inclusief datum, werkmethode en overige bijzonderheden;
- de ecooloog omschrijft de methode van ongeschikt maken voor vleermuizen en overige details in een ecologisch werkprotocol.

Doordat de aannemer op deze wijze voorkomt dat er vleermuizen aanwezig zijn als de werkzaamheden starten, wordt voorkomen dat vleermuizen worden gedood en/of opzettelijk worden verstoord. Indien bovenstaande maatregelen worden gevolgd, wordt artikel 3.5 lid 1 en lid 2 niet overtreden. De maatregelen zijn afgestemd op de informatie uit het Kennisdocument³.

Voor het vernietigen van verblijfplaatsen (overtreding artikel 3.5 lid 4) is een ontheffing nodig (zie paragraaf 5.4). Voor het beschermen van de vliegroutes is de zorgplicht (artikel 1.11) van toepassing (zie paragraaf 5.5).

³ Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0. BIJ12 juli 2017

5.3 Rugstreepadden

5.3.1 Binnen plangebied aanwezig

Binnen het plangebied zijn verblijfplaatsen en foerageergebied van rugstreepdad aanwezig.

De verblijfplaatsen (dagschuilplekken) bevinden zich in de zandbak en langs de school van de Eben Haëzer. De rugstreepadden kruipen op verschillende plekken in de kieren langs de gevel van de school en klimmen via afgebrokkelde randen van de zandbak.

De winterverblijven kunnen zich op dezelfde locaties bevinden, maar ook onder stapels stenen, boomstronken en andere obstakels in de groenzone rondom de school. Het gebruik van deze verblijfplaatsen is zeer aannemelijk gezien het voorkomen van de rugstreepdad, maar is tijdens het onderzoek niet aangetoond.

De groenstrook wordt zeer waarschijnlijk gebruikt als foerageergebied voor rugstreepadden.

De werkzaamheden omvatten de sloop van het schoolgebouw en daarmee het verwijderen van de groenzone rondom de school.

5.3.2 Effecten

Bij de bovengenoemde werkzaamheden is het niet mogelijk om de dagschuil- en winterverblijven en foerageergebied in het plangebied te ontzien. Alle verblijven gaan door de werkzaamheden verloren. Zodoende wordt bij de genoemde onderdelen van het werk artikel 3.5 lid 4 (beschadigen en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen) van de Wet natuurbescherming overtreden.

De bovengenoemde werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op het voortplantingshabitat in het poldergebied.

Daarnaast kunnen de genoemde werkzaamheden leiden tot het doden van rugstreepadden en tot het (opzettelijk) verstoren van rugstreepadden tijdens de werkzaamheden. Dit leidt tot een overtreding van artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) en artikel 3.5 lid 2 (opzettelijke verstoring van dieren) van de Wet natuurbescherming.

5.3.3 Mitigerende maatregelen

Het doden, verwonden en opzettelijk verstoren van rugstreepadden kan worden voorkomen door de onderstaande voorzorgsmaatregelen te treffen:

- sloopwerkzaamheden van de Eben Haëzer uitvoeren in de periode begin april – half oktober (buiten de winterperiode van rugstreepdad);
- rooiwerkzaamheden kunnen in de winterperiode plaatsvinden als in de periode begin april – half oktober alle obstakels in de groenzone worden verwijderd;
- voorkomen dat rugstreepadden ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn in het plangebied van Eben Haëzer, door:
 - in de periode maart – november (of zolang nodig) het gehele terrein van de Eben Haëzer (inclusief de groenstrook) af te scherm met een amfibieënscherm;
 - aan de binnenzijde van het scherm worden vallen (emmers) ingegraven. Deze worden iedere dag gecontroleerd op rugstreepadden. Als de vangsten minimaal worden, kan eens in de drie dagen worden gecontroleerd;
 - de gevangen rugstreepadden worden uitgezet in geschikt habitat buiten het plangebied.
 - bovenstaande twee punten worden herhaald totdat er minstens 7 dagen achtereen geen rugstreepadden meer worden gevangen. Dan kunnen de vallen worden verwijderd. Op deze wijze worden alle aanwezige rugstreepadden binnen het plangebied gevangen en verwijderd;
 - het amfibieënscherm blijft aanwezig totdat de sloopwerkzaamheden zijn afgerond. Men kan er ook voor kiezen om het scherm te laten staan totdat de bouw van het toekomstige pand(en) gereed is;

- het amfibieënscherm wordt onder ecologische begeleiding opgezet;
- een ecooloog (of aanwezige deskundige) controleert circa iedere twee weken of het scherm nog intact is en geeft desnoods aan de aannemer / opdrachtgever aan dat (en waar) het scherm gerepareerd moet worden. In het geval van een aangewezen deskundige controleert de ecooloog zelf minimaal twee keer het scherm;
- het controleren en legen van de vallen kan door een aangewezen deskundige worden gedaan (na een toolbox bij onvoldoende kennis). De aangewezen deskundige rapporteert minimaal wekelijks zijn bevinden (per email of per telefoon) aan de ecooloog;
- de ecooloog bepaalt wanneer de werkzaamheden kunnen starten (als alle rugstreepvallen zijn gevangen en uitgezet);
- de aannemer legt vast in een logboek (bijvoorbeeld in het dagrapport) vast dat het amfibieënscherm is aangelegd, inclusief de methode en overige bijzonderheden;
- de aannemer legt ook vast wanneer verbeteringen en reparaties aan het scherm zijn uitgevoerd en de details daarvan;
- de ecooloog omschrijft de methode van ongeschikt maken voor rugstreepvallen en overige details (o.a. vallen controleren, opleiden van aangewezen deskundige) in een ecologisch werkprotocol.

Doordat de aannemer op deze wijze voorkomt dat er rugstreepvallen in het plangebied aanwezig zijn als de werkzaamheden daar starten, wordt voorkomen dat rugstreepvallen worden gedood en/of opzettelijk worden verstoord. Indien bovenstaande maatregelen worden gevolgd, wordt artikel 3.5 lid 1 en lid 2 niet overtreden. De maatregelen zijn afgestemd op de informatie uit het Kennisdocument ⁴.

NB: Omdat binnen het plangebied Eben Haëzer het hele jaar rond verblijfplaatsen worden verwacht, hebben wij ervoor gekozen om de werkzaamheden niet in de winterperiode plaats te laten vinden, dit is de meest kwetsbare periode.

Voor het vernietigen van verblijfplaatsen (overtreding artikel 3.5 lid 4) is een ontheffing nodig (zie paragraaf 5.4).

5.4 Ontheffingsaanvraag

Ontheffing

De volgende negatieve effecten kunnen niet (geheel) worden voorkomen. Wij adviseren derhalve een ontheffing op de Wet natuurbescherming aan te vragen voor de volgende effecten:

- Het vernielen van 1 paarverblijf van gewone dwergvleermuis (overtreding artikel 3.5 lid 4 Wn);
- Het vernielen van 1 paarverblijf van ruige dwergvleermuis (overtreding artikel 3.5 lid 4 Wn);
- Het vernielen van verblijfplaatsen van rugstreepval (overtreding artikel 3.5 lid 4 Wn);
- Het vernielen van landhabitat (foerageergebied) van rugstreepval (overtreding artikel 3.5 lid 4 Wn).

Compensatie

Ter compensatie dienen 8 paarverblijfplaatsen voor dwergvleermuizen in de omgeving geplaatst te worden. Tevens dient het gebied geschikt gemaakt te worden voor verblijfplaatsen van rugstreepvallen, waarbij ook foerageergebied aangelegd moet worden.

Bij de ontheffingsaanvraag dient een compensatieplan bijgevoegd te worden waarin de compensatie voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rugstreepval wordt beschreven.

⁴ Kennisdocument Rugstreepval, versie 1.0. BIJ12 juli 2017

5.5 Zorgplicht

Tevens adviseren wij tijdens de werkzaamheden de volgende maatregelen te nemen in het kader van de zorgplicht (art 1.11) om verstoring van foeragerende vleermuizen en vleermuizen op vliegroute te voorkomen:

- Het plangebied, ook tijdens de sloop, in de nachtelijke uren (vanaf 19:00 tot 07:00 tussen april en november) onverlicht te laten;
- Indien hier 's nachts wel lichtbronnen moeten branden, deze
 - zodanig plaatsen en richten dat er geen lichtuitstraling naar donkere zones langs de Overzicht, langs de Schulenburg en de watergangen rondom de Eben Haëzer zijn.
- Bij voorkeur blijven de wilgen langs de zuidelijke watergang bij de Eben Haëzer behouden, zodat de vliegroute intact blijft;
- De wilgen langs de Overzicht en bij de Schulenburg (buiten het plangebied) laten staan.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Conclusie

Binnen het plangebied zijn beschermde verblijfplaatsen aanwezig, namelijk:

- 1 paarverblijf van gewone dwergvleermuis
- 1 paarverblijf van ruige dwergvleermuis
- diffuse (niet essentiële) vliegroute van gewone dwergvleermuis
- verblijfplaatsen (dagschuilplekken en mogelijk winterverblijven) van rugstreepd
- foerageergebied van rugstreepd

Ontheffing

Door de sloop van de scholen en het verwijderen van groenzones en bomen worden de paarverblijven van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en de verblijfplaatsen en het foerageergebied van de rugstreepd van vernield (overtreding artikel 3.5 lid 4 Wn). Deze negatieve effecten zijn niet te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor het vernietigen van de verblijven en nesten dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland).

Mitigerende maatregelen en zorgplicht

Daarnaast zijn maatregelen nodig om het doden en opzettelijk verstoren van vleermuizen en rugstreepd te voorkomen. De maatregelen die hiervoor nodig zijn, zijn uitgewerkt in paragrafen 5.2.3 en 5.3.3. De zorgplicht is uitgewerkt in paragraaf 5.5.